

Handläggare
Frida Jonasson
Telefon: 08-50820513**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-04-24

Evakuering av Gesundens gruppbostad, Svärdlångsvägen 25

Förvaltningens förslag till beslut

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av situationen kring Gesundens gruppbostad.
2. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd evakuerar gruppboستaden Gesunden och dess fyra brukare till tillfälliga lokaler på Tussmötevägen hus 173.
3. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd säger upp hyreskontraktet för Gesundens gruppbostad under förutsättning att sekundär utrymning inte kan anordnas.
4. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker kompensation för mer kostnader för evakuering av brukarna till Tussmötevägen hus 173 från Svärdlångsvägen 25.
5. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Gruppboستaden Gesunden på Svärdlångsvägen 25 bedöms av Storstockholms brandförsvär som brandsäkerhetsmässigt otillräcklig då den endast har en utrymningsväg. Beslutet inkom i oktober 2024 och överklagades. Överklagan avslogs av Länsstyrelsen. Verksamheten måste därför upphöra i de angivna lokalerna och de boende evakueras. Fastighetskontoret utreder möjligheten att anordna en sekundär utrymningsväg.

I januari 2025 presenterade förvaltningen, i samverkan med socialförvaltningen, två alternativ för de boende via deras företrädare: privat boende inom *lagen om valfrihetssystem* (LOV) eller evakuering till Tussmötevägen hus 173. Företrädarna valde det senare. Förvaltningen fortsätter utreda en långsiktig lösning i samråd med socialförvaltningen, samtidigt som lokalerna i hus 173 iordningsställs i samråd med Micasa och upphandlad entreprenör.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av situationen kring Gesundens gruppboستاد, beslutar att evakuera gruppboستاد Gesunden och dess fyra brukare till tillfälliga lokaler på

Tussmötevägen hus 173, säger upp hyreskontraktet för Gesundens gruppbostad under förutsättning att sekundär utrymning inte kan anordnas och ansöker kompensation för merkostnader för evakuering av brukarna till Tussmötevägen hus 173.

Bakgrund

Gruppboستaden Gesunden, lokaliserad i fastigheten Gesunden 4, har funnits i drygt 30 år och är en väl etablerad boendemiljö där flera av de boende har levt tillsammans under lång tid. Den är belägen i fastigheten Gesunden 4, med adresserna Svärdlångsvägen 19, 24 och 25. Gruppboستaden omfattar fyra gruppboستadslägenheter, tre servicelägenheter samt gemensamma utrymmen för samvaro och aktiviteter.

Efter en inspektion hösten 2024 beslutade Storstockholms brandförsvaret att gruppboستaden på Svärdlångsvägen 25 inte uppfyller kraven för brandsäkerhet då det endast finns en utrymningsväg, vilket innebär att verksamheten måste upphöra i sina nuvarande lokaler om inte en ytterligare utrymningsväg tillskapas. Beslutet överklagades av nämnden och den 20 november 2024 beslutade Länsstyrelsen att avslå överklagan. Det har tidigare inte genomförts liknande tillsyn. Fastighetskontoret har presenterat alternativa brandskyddsåtgärder enligt önskemål från Brandförsvaret, men dessa har inte bedömts kompensera för alternativ utrymningsväg.

Servicelägenheterna, som finns på Svärdlångsvägen 19, ingår inte i föreläggandet men tillhör gruppboستaden utifrån gemensamhetslokalen som återfinns på Svärdlångsvägen 24 och personal, vilket medför att verksamheten inte kan fortsätta bedrivas.

Socialförvaltningen samordnar arbetet inom staden eftersom flera gruppboستäder kan komma att beröras av liknande beslut gällande krav om brandskydd.

Ärendet

Förvaltningen har en pågående dialog med anhöriga gällande beslutet, både skriftligt och genom fysiska möten tillsammans med bland annat representanter från Storstockholms brandförsvaret och socialförvaltningen. Som en del av evakueringsprocessen förs en dialog med bostadsrättsföreningen för att undersöka möjligheten att installera en extern brandtrappa som sekundär utrymningsväg. Anhöriga har uttryckt en stark önskan om att en sådan lösning prioriteras. En extern utrymningsväg skulle påverka fastighetens utseende, skymma bostadsrättsinnehavares fönster, kräva bygglov, samt ett godkännande av bostadsrättsföreningen. Fastighetskontoret har uppskattat kostnaden för utredning om byggnationen av en brandtrappa till cirka 200 000 kronor. Bostadsrättsföreningen har

fått detta kostnadsunderlag att ta ställning till. Vad kostnaden för att bygga en extern brandtrappa blir kommer att presenteras om en sådan utredning genomförs.

Det fanns två evakueringsalternativ för de boende:

1. Att acceptera erbjudandet om ett privat boende inom lagen om valfrihetssystem (LOV) beläget i Örby.
2. Att tacka nej till det privata boendet, vilket innebär att förvaltningen evakuerar de boende till Tussmötevägen 173.

Anhöriga och boende har tackat nej till alternativ ett. Det finns dock en oro hos anhöriga över en institutionsliknande boendemiljö samt standarden på evakueringsboendet och de har efterfrågat förbättringar, såsom renovering av badrum och ventilation. Förvaltningen har initierat dialog med fastighetsägaren Micasa och upphandlad entreprenör om möjliga åtgärder med ambitionen att påskynda iordningställandet inför en evakuering. En önskan har inkommit från anhöriga att boende och personal hålls samman, vilket förvaltningen strävar efter men inte kan garantera, eftersom placeringar styrs av individuella behov och tillgängliga platser.

Det finns en oro hos anhöriga för hyressättningen på evakueringsboendet. Hyrorna för evakueringsboendet sätts genom en fastställd förhandlingsordning som förvaltningen inte kan påverka. I hyressättningen tas hänsyn till jämförbara objekt och standard på lägenheterna.

Anhöriga har även krävt att förvaltningen ansöker om moratorium. Ett moratorium på utflyttningen från gruppboenden skulle innebära ett tillfälligt uppskov av beslutet om evakuering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning funktionsnedsättning, socialpsykiatri, äldreomsorg med stöd av Enheten för lokaler och digitalt verksamhetsstöd. Förvaltningen har rådgjort med socialförvaltningen och fastighetskontoret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen förstår att situationen är svår för de boende och deras anhöriga och arbetar aktivt för att minimera konsekvenserna av evakueringen. Det är dock nödvändigt att följa gällande lagstiftning och säkerhetskrav. I avsaknad av en godkänd alternativ utrymningsväg är det inte möjligt att fortsätta verksamheten i nuvarande lokaler. Förvaltningen har vid flera tillfällen träffat de anhöriga för att ta emot deras önskemål och lyssna in deras oro. Beslut om en långsiktig lösning kommer att följas upp och diskuteras vidare med socialförvaltningen.

Förvaltningen har överklagat Storstockholms brandförsvares beslut. Beslutet står dock står fast. Ett moratorium ses därför inte lösa situationen. En byggnation av en brandtrappa kommer ta lång tid utifrån ansökan om bygglov och sannolikt blir detta inte aktuellt utifrån bostadsrättsföreningens beslut.

Förvaltningen avser att söka ersättning för samtliga merkostnader till följd av evakuering samt eventuella kompenserade brandskyddsåtgärder efter beslut om otillräckligt brandskydd, både gällande Gesundens gruppboestad samt eventuella kommande beslut rörande andra verksamheter.

Förvaltningen fortsätter i samverkan med socialförvaltningen, som ansvarar för stadens lokalbestånd för grupp- och servicebostäder enligt *lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade* (LSS) och *socialtjänstlagen* (SoL), utreda vad beslutet innebär för andra grupp- och servicebostäder. En analys pågår även om andra verksamheter kan beröras av beslutet. Förvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen påbörjat en kartläggning av brandskyddet på förvaltningens övriga lokalbestånd. Under året kommer förvaltningen att skriva fram ett tjänstutlåtande tillsammans med socialförvaltningen när underlag för ett mer långsiktigt alternativ finns för Gesundens gruppboestad. Förvaltningen kommer att informera stadsdelsnämnden löpande om utvecklingen.

Jämställdhetsanalys

Evakueringen påverkar både boende, anhöriga och personal. Inom omsorgsyren är kvinnor överrepresenterade, liksom bland anhängvårdare, vilket innebär att beslutet kan medföra en ojämn belastning. Skulle evakueringen leda till ökat omsorgsansvar för anhöriga är det troligt att kvinnor tar ett större ansvar, vilket kan påverka deras hälsa, ekonomi och yrkesliv.

Kvinnor med funktionsnedsättning är ofta mer utsatta för ekonomisk otrygghet och social isolering, vilket kan förvärras av en instabil boendesituation.

Funktionshinderperspektiv

Evakueringen av Gesundens gruppboestad behöver genomföras i enlighet med Stockholms stads *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, samtidigt som praktiska och juridiska förutsättningar beaktas. Evakueringsboendet måste uppfylla grundläggande tillgänglighetskrav.

De boende har levt tillsammans under lång tid, och kontinuitet i boendemiljö och personal är en viktig aspekt för deras trygghet. Förvaltningen förstår vikten av detta, men kan inte garantera att alla

boende och personal kan hållas samman eftersom placeringar styrs av individuella behov och tillgången på platser. Beslut måste utgå från säkerhetskrav och lagstiftning, men dialog förs med de berörda för att säkerställa att deras synpunkter beaktas.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av situationen kring Gesundens gruppbostad, beslutar att evakuera gruppbostad Gesunden och dess fyra brukare till tillfälliga lokaler på Tussmötevägen hus 173, säger upp hyreskontraktet för Gesundens gruppbostad under förutsättning att sekundär utrymning inte kan anordnas och ansöker kompensation för merkostnader för evakuering av brukarna till Tussmötevägen hus 173.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Leif Kananen
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Föreläggande enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor av Storstockholms brandförsvär 2024-10-21
2. Överklagande av beslut om förbud att bedriva verksamhet i Fastighet Gesunden 4 i Stockholms kommun av Länsstyrelsen 2024-11-20

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-04-08
Leif Kananen, Avdelningschef	2025-04-08